

DZIENNIK OSTROWSKI

JEDYNE PISMO CODZIENNE W POŁUDNIOWEJ WIELKOPOLSCE

Rok 4

Ostrów (Wlkp.), środa, dnia 25 marca 1936 r.

Nr. 71

Szkodliwe nałogi

Bez sztucznego entuzjazmu, spokojnie i obiektywnie stwierdzić wypada, że stanowisko, zajęte przez min. Becka podczas obecnej sesji Rady Ligi Narodów w Genewie nie tylko jest zgodne z poglądami całego polskiego społeczeństwa, ale dało nam ponadto poważny sukces dyplomatyczny.

Przypomnijmy pokrótce przebieg wydarzeń. Gdy w dniu 7-ym bm. bataljony niemieckie stanęły nad granicami Francji i Belgji, a minister Neurath notyfikował akredytowanym w Berlinie dyplomatom jednostronne anulowanie t. zw. paktu reńskiego oraz 42-go i następnych artykułów traktatu wersalskiego, dotyczących utrzymania zdemilitaryzowanej strefy na pograniczu Belgji i Francji, oba te państwa — zgodnie z brzmieniem paktu lokarnieńskiego (reńskiego) — zaskarżyły decyzję rządu Rzeszy do Rady Ligi Narodów, instancji jedynie powołanej do orzeczenia o winie, ewentualnych sankcjach, jak również o wzajemnych obowiązkach, jakie naruszenie paktu nakłada na państwa gwarantujące, tj. Anglię i Włochy.

Gdy jednak w Londynie zebrała się Rada Ligi Narodów okazało się, iż rozmowy czterech „państw lokarnieńskich” (Francji, Belgji, Anglii i Włoch), rozpoczęte w dn. 10-ym bm. w Paryżu, prowadzone są w Londynie nadal „na boczkach”. Pokąd te rozmowy miały charakter grywatny trudno było wysuwać przed nimi jakiekolwiek zastrzeżenia. W ubiegły piątek wszakże, nazajutrz po oficjalnym zajęciu stanowiska przez Radę L.N. (uchwała potępiająca krok Niemiec), państwa lokarnieńskie przedłożyły Radzie Ligi gotowy projekt rezolucji, nie tylko formułujący ich wzajemne obowiązki i gwarancje (z czem, ostatecznie, można się jeszcze pogodzić), ale wytyczający kierunek prac nad nową formą politycznej organizacji Europy, nad bezpieczeństwem i rozbrojeniem, nad kwestjami ekonomicznymi etc. Projekt ten, zresztą mglisto i ogólnikowo ujęty, pozwala na tak dowolne wnioski i interpretacje, a zawarta w nim sugestia nowej powszedniej konferencji europejskiej jest tak ważna, że w kółkach Ligi zbudziły się bardzo żywe wątpliwości i zastrzeżenia. Państwa lokarnieńskie posunęły się tak daleko, że tekst owej propozycji doręczyły członkom Rady na dwie (!) godziny przed posiedzeniem, na którym miał być przedyskutowany oraz wywierały nacisk, by już w poniedziałek Rada Ligi uchwaliła go. W ten sposób 4 państwa pragnęły narzucić wszystkim członkom Ligi (chodzi bowiem także w tym projekcie o t. zw. podział surowców kolonialnych) gotową formułę odnośnie do całego szeregu najbardziej żywotnych spraw politycznych i gospodarczych.

Pierwszym, który w sposób spokojny i rzeczowy, ale dobitny, zaprotestował przeciw tej metodzie narzucania swej woli przez „dyktatorów” mocarstw, był minister Józef Beck. Pytanie jego, czy państwa lokarnieńskie uważają pakt Ligi Narodów jedynie za załącznik do układu reńskiego — było dla „dyktatorów” bardzo żenujące. Stanowisko min. Becka poparli natychmiast delegaci Hiszpanji, Danji, Rumunji (w imieniu Małej Ententy), Turcji (w imieniu Ententy Bałkańskiej). „Wielka czwórka” znalazła się w osamotnieniu...

Wiążąc, że pozycja jest nie do utrzymania, jako pierwszy wycofał się z propozycji „ekspresowej” procedury przedstawiciel Włoch, Grandi, oświadczając, że jego rząd nie wypowiedział się jeszcze ostatecznie. Okazał tę podchwycił zresztą min. Eden, stwierdzając, że stanowisko Włoch zmienił sytuację. A zaraz po tem Rada L.N. uchwaliła na wniosek min. Becka odroczenie obrad do poniedziałku, a wczoraj ponownie odłożono do batę sine die. W ten sposób już w zarodku utracono nową próbę powrotu mocarstw do starych, szkodliwych nałogów dyktatorskich, które najjaskrawszy wyraz znalazły w osławionym „pakcie czterech” oraz w zakonspirowanym przygotowaniu pierwszej redakcji również nieudanego paktu wschodniego. We

Dalszy ciąg rozprawy parlamentarnej nad sprawą uboju rytualnego

Warszawa, 24. III. — Żydzi oczekują w ogromnym napięciu dalszego przebiegu rozprawy parlamentarnej nad wnioskiem o zniesienie uboju rytualnego.

Wobec częściowego złagodzenia ustawy przez poprawki rządowe żydzi próbują ze swej strony również odprężyć atmosferę i wczoraj postanowił i odłożyć proklamowanie na czas od 15. 4. do 29. 5. „miesiąc bezmiesny” i przeprowadzenie go uzależniając od przebiegu dyskusji nad ustawą w Senacie i od ostatecznych wyników głosowania.

Nie zadawając się względnością, z jaką potraktowano niektóre ich postulaty, żydzi szukają obecnie dróg dla uchylecia przepisu, którego mocą gminy, liczące mniej niż 3 proc. żydów mogą wogóle zakazać praktykowania uboju rytualnego. W tej sprawie wyjechała do Warszawy delegacja rabinów z Wielkopolski, Pomorza i Górnego Śląska.

Jak dalece wykorzystują żydzi wszelkie szanse obrony uboju dowodzi wizyta, jaką delegacja wrocławskiego Związku żydów polskich złożyła ministrowi Beckowi, bawiącemu w Londynie, gdzie — jak wiadomo — wpływy żydowskie w wielkiej polityce i wielkich finansach są bardzo duże. Według urzędowego komunikatu PAT-ej, delegacja żydowska

„stwierdziła lojalny i pozytywny stosunek reprezentowanej organizacji do państwa polskiego i nawiązując do tego, przedstawiła dezzyderaty żydów

polских, zamieszkałych zagranicą. Delegacja poruszyła m. in. kwestię uboju rytualnego oraz przedstawiła gotowość swej organizacji przyjęcia z pomocą ekonomiczną żydom w Polsce.

W czasie dłuższej rozmowy p. minister wskazał na stale stosowaną przez rząd polski zasadę równości w traktowaniu wszystkich obywateli państwa w myśl konstytucji oraz zgodzie z tradycją państwa. W sprawie uboju rytualnego minister wskazał, że rząd zgłosił ostatnio poprawki do wniosku poselskiego. Co zaś do sytuacji finansowej gmin żydowskich, których dochody mogłyby ulec zmniejszeniu, to rząd polski w stosownym czasie sprawę tę rozpatrzy w sposób najbardziej przychylny”.

Komisja senacka rozpatruje projekt ustawy

Warszawa, 24. III. Dzisiaj rano senacka komisja administracyjna rozpoczęła obrady nad uchwalonym przez Sejm projektem ustawy o uboju rytualnym.

Przewodniczącym komisji jest sen. Wojciech Głuchowski, z zamiannin b. wojewoda lwowski, zastępcą przewodn. sen. Marian Malinowski, zwany „Wojtek” b. PPS-owiec, i sen. Siudowski, rolnik z Brodnicy wojew. pomorskiego. Członkami komisji są: Stefan Dąbkowski, b. dyr. Tramwajów Miejskich w Warszawie sen. Włodzimierz Deczkiewicz, Ukrainiec. Drowa Regina Fleszarowa, nominowana przez Prezydenta R. P. dr Zygmunt Głowacki, zastępca starosty krajowego w Poznaniu, Michał Grajek z G. Śląska, wicemarszałek dr. Mikołaj Kwaśniewski, b. wojewoda po-

znański, Zygmunt Leszczyński, b. wicemarsz. Senatu wybrany z wojew. kieleckiego, Janusz Jagrym-Maleszewski, b. główny komendant P. P. wybrany z wojew. kieleckiego, Maksymilian Malinowski, b. prezes „Wyzwolenia”, nominowany przez Prezydenta R. P., Stanisław Mańkowski, właściciel ziemski wybrany z wojew. łódzkiego, dr. Jan Modrzejowski, lekarz, wybrany z wojew. lwowskiego, Piotr Oliwiński, b. prezydent m. Pińska, wybrany z woj. poleskiego, ks. Walenty Puchala, burmistrz m. Trembowli, wybrany z wojew. tarnopolskiego, Konstanty Rdułowski, wybrany z wojew. nowogródzkiego, Antoni Staniawicz, adwokat, wybrany z woj. wołyńskiego i Artur Słowiński, historyk, b. premier, powołany przez Prezydenta R. P.

Na wstępie dzisiejszych obrad komisja dopuściła do obrad sen. Schorra i Trockenheima. Są to przedstawiciele ludności żydowskiej, którzy nie wchodzi z skład komisji. Komisja jednak, opierając się na odpowiednich przepisach regulaminu dopuściła ich do obrad. Następnie komisja wysłuchała referatu sen. Dobaczewskiego o projekcie ustawy, poczem rozwinęła się dyskusja.

Prawdopodobnie komisja zakończy obrady nad tym projektem w dniu najbliższym, tak aby mógł się on znaleźć na piątkowym posiedzeniu plenarnym Senatu. (M.).

Potwierdzenie zarzutów przeciw Korfantomu

Z Katowic donoszą: „Polska Zachodnia” ogłasza list dyr. Sabassa, przedstawiciela kapitału niemieckiego na Śląsku, do Bernarda Jankowskiego, b. przywódcy niemieckich chrześcijańskich związków zawodowych. List ten jeszcze raz potwierdza fakt finansowania p. Korfantomu przez przemysłowców niemieckich na G. Śląsku. Na tych wszystkich placówkach Jankowski spełniał gorliwie misję germanizacyjną.

Okazało się obecnie, że dyr. Sabass, ówczesny przedstawiciel kapitału niemieckiego na Śląsku, który wypłacił znaczne pieniądze Wojciechowi Korfantomu, przebywałemu obecnie w Czechosłowacji, płacił również Bernardowi Jankowskiemu, o czem mówi w liście skierowanym do Jankowskiego.

„Prawdą jest, — czytamy w tym liście, — że dawałem pieniądze p. Korfantomu, o czem pan zresztą wie z gazet. Pan jednak zapomniał niestety dodać w tem piśmie (Mowa o piśmie p. Jankowskiego do niemieckich czynników urzędowych z donosem na dyr. Sabassa), że pan także brał pieniądze ode mnie i to pieniądze tego samego charakteru, jak te, które dawałem p. Korfantomu. By pańskiej pamięci dopomóc, śniem panu przypomnieć że pan wówczas prosił mnie o milczenie. Dotychczas dotrzymałem mego przyrzeczenia, obecnie jednak nie czuję się więcej przyrzeczeniem związany i fakt ten będę opowiedział każdemu, kto tylko zechce słuchać”.

List ten opublikowany w tłumaczeniu polskim wywołał w sferach śląskich ogromne wrażenie.

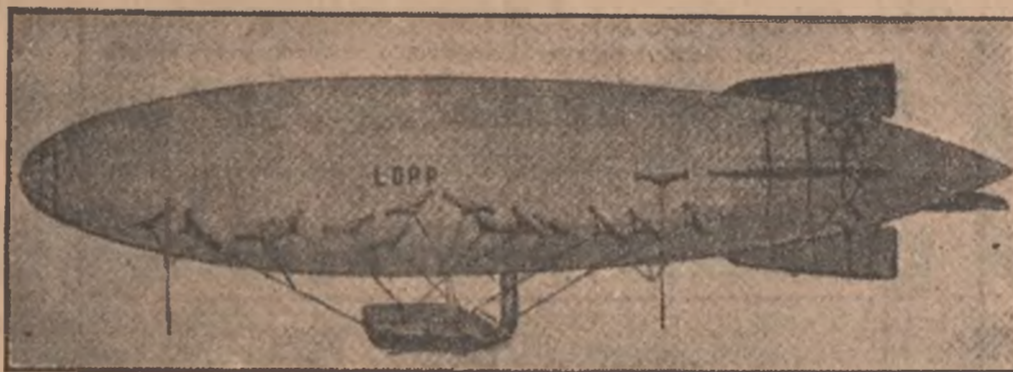
REWIZYTA W BUDAPESTYCIE

WARSZAWA, (tel. wł.) Po zakończeniu prac z ustawodawczych, co oczekiwane jest najpóźniej z początkiem przyszłego tygodnia, premier Kościelkowski w towarzystwie min. Świątosławskiego ma się udać z rewizytą do Budapesztu. Wyjazd ten nastąpi najprawdopodobniej bezpośrednio po świętach wielkanocnych. (M.)

ODJAZD PROF. BARTLA

WARSZAWA, 24. III. Wczoraj o godz. 15.30 pociągami bukareszteńskimi odjechał do Lwowa były premier prof. Bartel po kilkudniowym pobycie w stolicy, gdzie był gościem premiera Kościelkowskiego. Na dworcu żegnał prof. Bartla premier Kościelkowski oraz grono bliższych znajomych i przyjaciół.

Pierwszy sterowiec polski

Kierownik wojskowej wytwórni balonowej w Jabłoncej, mjr. inż. S. Mazurek, opracował bardzo udany projekt sterowca luźnego, który prawdopodobnie zostanie wykonany na zamówienie zarządu lotowego L. O. P. P.

Dane techniczne tego sterowca są następujące: Sterowiec luźny o pojemności 4.000 m³ może zabrać załogę 6—8 ludzi, przy zapasie paliwa, przewidzianym na 6—8 godzin lotu. Szybkość sterowca 80 do

100 km. na godzinę, zasięg lotu 500—600 km.. pułap około 1.500 m. Powłoka sterowca wykonana zostanie z potrójnej tkaniny przegumowanej, dziób usztywniony. Napęd odbywać się będzie przy pomocy dwóch silników o mocy 150 KM — umieszczonych z obu stron gondoli.

Sterowiec będzie mógł służyć zarówno do celów wyszkoleniowych i propagandowych, jak i wojskowych. Na rycinie widzimy projekt tego balonu.

Dźidżigga zamieniona w kupę gruzów

ASMARA, 24. III. Z frontu południowego wiadomości ze wszystkich źródeł podają szczegóły wczorajszego ataku 19 samolotów włoskich na Dźidżigę. Bombardowanie pierwsze trwało 45 minut, drugie — 80 minut. Wszystkie budynki w wyniku ataku są spalone; wśród zniszczonych budowli znajdują się szpitale egipski i abisyński, splonął też zbiornik benzyny.

Miejscowość Dźidżigga po wczorajszym ataku jest zupełnie zniszczona, jak stwierdza Reuter. przestała prosto istnieć. Jedynie ocalał dom misji katolickiej. Zrzucano ogółem 25 ton materiałów wybuchowych. Abisyńczycy byli zaskoczeni wczorajszym atakiem

zaledwie przez 3 minuty bronili się ogniem z dział zenitowych, poczem wojska abisyńskie wycofały się.

Liczba ofiar dwudniowego bombardowania wzrosła do 83 osób rannych, z których 41 zmarło.

RZYM, 24. III. — Komunikat wojenny nr. 162 marsz. Badooglio telegrafiuje:

Dnia 21 bm. jeden z naszych lotników zauważył samolot abisyński typu Fokkera w pobliżu Dabat. Po opuszczeniu się na nieznaną wysokość lotnik zniszczył aparat abisyński przy pomocy bomb. W ciągu ostatnich 4-ch dni zniszczone zostały w ten sposób 4 samoloty nieprzyjacielskie.

wszystkich tych wypadkach, bez względu na to czy inspiracje wychodziły z Paryża, Rzymu czy Moskwy, Polska przez usta min. Becka przeciwstawiała się zdecydowanie usiłowaniu narzucania państwom mniejszym woli mocarstw. Po raz pierwszy wszakże zdarzyło się obecnie w Londynie, że Polska wzię-

ła na siebie faktyczne kierownictwo bloku państw, żądających lojalnego, demokratycznego interpretowania paktu Ligi. Zarówno merytorycznie jak i prestiżowo min. Beck odniósł duży sukces, skłaniając mocarstwa do powrotu na drogę normalnej procedury ligo-

wej. I jakiegokolwiek wyjście znajdą mocarstwa lokarnieńskie z niezręcznej sytuacji, w jaką same się wpędziły, nauka nie pójdzie w las: solidarny front większości członków Rady nie pozwoli na naginanie paktu Ligi do aktualnych potrzeb jednego czy kilku państw.

St. Wr.

